

N:o 44.

Ank. till Riksd. kansli den 30 april 1895, kl. 12 midd.

*Memorial, i anledning af ej mindre återremiss från Andra Kam-
maren af vissa delar af det i lagutskottets utlåtande
n:o 26 framlagda förslag till dels lag angående skyldig-
het för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner
för krigsmagtens behof, dels ock lag angående anskaffande
af hästar och fordon för krigsmagtens ställande på krigs-
fot, samt väckt motion beträffande ändring i vissa para-
grafer i förslaget till förstnämnda lag, än äfven kam-
rarnes skiljaktiga beslut beträffande samma förslag.*

I utlåtande n:o 26, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof samt att till krigsbruk afstå hästar och fordon, har lagutskottet hemställt, att Riksdagen, med förklarande, att Kongl. Maj:ts proposition icke kunde oförändrad bifallas, ville för sin del antaga dels lag angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof, dels ock lag angående anskaffande af hästar och fordon för krigsmagtens ställande på krigsfot af den lydelse, utskottets utlåtande utvisar.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva kamrarne godkänt sist omförmälda lagförslag och fattat sammanstående beslut

Bih. till Riksd. Prot. 1895. 7 Saml. 27 Häft. (N:o 44.)

angående § 1, §§ 3—4 och §§ 6—14 i utskottets förslag till lag angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof äfvensom rubriken till denna lag. Härjemte hafva kamrarne beslutat, Första Kammaren att, för den händelse lagförslagen eller något af dem i vissa delar komme att af den ena eller andra kammaren återförvisas, utskottet skulle lemnas öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i afseende å de paragrafer, hvilka blifvit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jemkningar, som af ifrågasatta förändringar i återförvisade delar kunde föranledas, och Andra Kammaren att, derest någon eller några af ifrågavarande lagförslags §§ blefve återförvisade, utskottet skulle ega rätt att jemväl i andra §§, som med de återremitterade egde samband, föreslå ändringar.

Beträffande §§ 2 och 5 i utskottets förslag till lag angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof har *Första Kammaren* godkänt de tre första momenten af § 2 och § 5 samt i fråga om § 2 mom. 4 beslutit, att nämnda moment skulle erhålla den lydelse, som föreslagits i den af herr Kardell med flere vid utlåtandet afgifna reservation.

Andra Kammaren har deremot till utskottet återförvisat §§ 2 och 5 i detta lagförslag.

Utskottets i utlåtandet gjorda hemställan förklarades af hvardera kammaren besvarad genom dess vid föredragningen af de särskilda lagförslagen fattade beslut.

Härjemte har utskottet fått emottaga en inom Andra Kammaren af herr *J. Bengtsson* i Gullåkra afgifven motion, n:o 178, deri motionären i anledning af kammarens beslut att till utskottet återförvisa berörda paragrafer, föreslår, att Riksdagen måtte antaga följande lydelse af § 2 mom. 4 och § 5 mom. 2 och 3 i utskottets förslag till lag angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagtens behof:

§ 2 mom. 4. Requisitionen må icke omfatta annat än hvad som finnes att tillgå hos den, som skall requisitionen utgöra, ej heller sådant, som för dennes behof är oundgängligen nödvändigt, såsom, om han är jordbrukare, hvad som erfordras till föda åt honom och hans husfolk för minst en månads tid, hvad till utsäde för åkerjordens sådd af höst- och vårsäde erfordras efter vanligt brukningssätt, nödiga dragare och redskap för jordens häfd och det foder, som för vinterfodringen af sagda dragare behöfves; och om den, som skall requisitionen utgöra, är annan yrkesidkare, hvad som till föda åt honom och hans familj och hos honom i hans bröd anstälde arbetare är nödigt för minst en

månads tid samt de redskap och varor, som oundgängligen behöfvas för yrkets utöfvande.

§ 5 mom. 2. Qvarter lemnas i mån af utrymme i tillgängliga hus och byggnader å all egendom såväl i stad som på landet; dock äro invånarne ej skyldiga att lemna de rum och sängar, der de vanligen hafva sitt nattläger, och ej heller att uttaga eller undanflytta egna kreatur för att lemna rum för härens.

Mom. 3. Qvarter för människor, plats för hästar och slagtdjur samt, så långt utrymmet medgifver, skydd under tak för materiel och andra effekter lemnas utan betalning.

Andra Kammarens beslut att återremittera § 2 torde hufvudsakligen hafva varit föranledd deraf, att kammarens flertal väl ansett, att till paragrafens mom. 4 borde fogas ett tillägg i den rigtning, som föreslagits i ofvan omförmälda reservation eller att requisition icke må omfatta sådant, som är oundgängligen nödvändigt för dens behof, som skall requisitionen utgöra, men å andra sidan önskat, att det föreslagna tillägget, såsom icke tillräckligt bestämdt, måtte förtydligas.

Då det syntes utskottet möta synnerligen stora svårigheter att i lagen uttryckligen angifva, hvilka föremål och huru stor kvantitet af desamma böra från requisition undantagas, har utskottet funnit sig böra hemställa, att Andra Kammaren beträffande ifrågavarande paragraf måtte i hufvudsak förena sig i Första Kammarens beslut. Utskottet har dock ansett den i reservationen föreslagna ordalydelse böra undergå någon jemkning, i syfte att tydligt utmärka att genom requisition icke må hos någon tagas i anspråk sådana föremål, hvilka erfordras för drifvande af hans näring.

Af den inom Andra Kammaren vid behandlingen af § 5 förda diskussion framgår, att hufvudskälet till återremissen af sagda paragraf varit, att man ansett det i mom. 2 förekommande stadgandet innefatta en obillighet derutinnan, att i fråga om lemnan af qvarter invånarne väl fritagits från skyldigheten att lemna de rum och sängar, der de vanligen hafva sitt nattläger, men något undantag icke blifvit gjordt för nödigt stallrum för egarens kreatur, och att sålunda enligt den af utskottet föreslagna lydelsen af ifrågavarande moment en jordbrukare, efter requisition, skulle vara pliktig att ur sitt stall eller sin ladugård

bortflytta egna kreatur för att bereda plats åt en tågande trupps hästar, slagtdjur eller annan materiel.

Med ledning af de anmärkningar, som sålunda blifvit framställda, har utskottet ansett den ändring böra i detta moment vidtagas, att invånarne ej skola vara skyldige att lemna de stallrum, som för egna kreatur erfordras. Någon betänklighet att i denna § använda ordet »stallrum» för att beteckna jemväl det för fäkreaturen nödiga utrymmet i ladugårdar och oxhus synes utskottet så mycket mindre kunna förefinnas, som redan i § 2 ordet »stallrum» blifvit användt i en sådan vidsträcktare betydelse; och hemställer utskottet, att Första Kammaren ville frånträda sitt beslut rörande § 5 i ifrågavarande lagförslag och godkänna utskottets nu framlagda förslag till lydelse af paragrafen.

Utskottet får alltså, i ändamål af sammanjemkning och med föranledande af den i ämnet väckta motion, hemställa,

1) att Andra Kammaren ville fatta beslut om §§ 2 och 5 i det förslag till lag angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagten behof, om hvars antagande lagutskottet i utlåtande n:o 26 hemställt, och dervid antaga följande lydelse af berörda paragrafer:

§ 2.

1. Genom requisition må anskaffas eller tagas i anspråk:

a) kvarter för trupper med befäl och vederlikar samt för andra, som äro vid krigsmagten anstälde eller för dess räkning använde; stallrum för hästar och slagtdjur äfvensom plats under tak i befintliga byggnader för materiel och andra effekter;

b) mat i kvarteren för den i a) omförmälda personal samt foder åt hästar och slagtdjur;

c) fartyg, båtar och andra farkoster, med eller utan bemanning och materiel;

d) anspann, med eller utan fordon och formän;

e) vägvisare, budbärare, arbetsmanskaf, materialier, verktyg och redskap för tillfälliga för krigsändamål erforderliga väg-, bro-, befästring- och andra arbeten jemte till sådana arbeten nödig mark samt byggnader och verkstäder;

f) proviant och foder jemväl under andra förhållanden, än de i b) afsedda, äfvensom slagtdjur;

g) bränsle och lägerhalm för trupper i kvarter, läger eller bivack;

h) stenkol äfvensom tåg- och trävirke samt andra för utrustning af krigsfartyg erforderliga materialier;

i) vård hos befolkningen för sjuke och sårade menniskor och hästar;

k) annat, som kan behöfva undantagsvis genom requisition anskaffas, såsom beväpnings- och utrustningspersedlar, läkemedel och förbandsmaterialier, äfvensom till biträde erforderlig personal.

2. Genom requisition må ock tagas i anspråk: jernvägar och andra transportmedel, kanaler och slussverk, telegraf- och telefoninrättningar, jemte till sådan anläggning hörande personal och materiel.

3. Vederbörande kommun ansvarar för utgörande af requisition, som i mom. 1 afses, så framt icke requisitionen enligt § 4 mom. 2 ställes omedelbart till den, som skall densamma fullgöra; och eger kommunen sjelf besluta rörande sättet och ordningen för fördelningen af det reqvirerade.

4. Requisition må icke omfatta annat än hvad som finnes att tillgå hos den, som skall requisitionen utgöra, ej heller sådant, som för dennes behof och *näring* är oundgängligen nödvändigt.

§ 5.

1. Kvarter lemnas:

för tågande trupper och militärtransporter,

för till ortens försvar eller eljest derinom förlagda trupper och militära anstalter.

2. Kvarter lemnas i mån af utrymme i tillgängliga hus och byggnader å all egendom såväl i stad som på landet; dock äro invånarne ej skyldige att lemna de rum och sängar, der de vanligen hafva sitt nattläger, *ej heller de stallrum, som för egna djur erfordras.*

3. Kvarter för menniskor, stallrum för hästar

och slagtdjur samt, i mån af behof, plats under tak för materiel och andra effekter lemnas utan betalning.

4. Mat, som lemnas i kvarteren, skall vara efter ortens sed och ersättes, likasom i kvarteren lemnadt foder, efter det pris, markegångstaxan upptager, med tjugufem procent förhöjning derutöfver.

5. I öfrigt lända i fråga om kvarter gällande inkvarteringsordningar och författningar om truppers och persedlars fortskaffande i tillämpliga delar till efter rättelse; skolande dock, vid behof af trängre inkvartering än i vederbörliga inkvarteringsordningar är föreskrifvet, en hvar af krigsmagten åtnöjas med det utrymme, som kan lemnas.

och

2) att Första Kammaren, under förutsättning, att Andra Kammaren bifaller hvad utskottet under 1) föreslagit, ville, med frånträdande af sina förut fattade beslut beträffande § 2 mom. 4 och § 5 i ofvan nämnda lagförslag, antaga den lydelse af ifrågavarande paragrafer, som utskottets hemställan under 1) utvisar.

Slutligen och under förutsättning, att kamrarne bifalla, Andra Kammaren hvad utskottet i *första punkten* och Första Kammaren hvad utskottet i *andra punkten* här ofvan föreslagit, får utskottet hemställa om kamrarnes förklarande,

3) att Riksdagen, som funnit Kongl. Maj:ts förvarande proposition icke kunna i oförändradt skick bifallas, för sin del antagit dels

Lag

angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra requisitioner för krigsmagten behof

och dels

Lag

angående anskaffande af hästar och fordon för krigsmagten ställande på krigsfot,

af den lydelse, kamrarnes, i anledning af ut-

skottets hemställan ej mindre i utlåtandet n:o 26 än äfven i detta memorial, fattade sammanställmande beslut utvisa.

Stockholm den 30 april 1895.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.
